

FRANCIE

- Vyprávění a tvořivé zpracování pohádek z různých zemí

Metodická pomůcka pro pedagogické pracovníky mateřských a základních škol, volnočasové instituce, mateřská centra, rodiče a všechny, kteří pracují s dětmi

Anotace:

Dostává se Vám do rukou metodický materiál pro práci s dětmi – Bedýnky příběhů.

Bedýnky příběhů se zaměřují na země, ze kterých pochází cizinci žijící v České republice. Tato Bedýnka je zaměřená na Francii. Vydány byly i další Bedýnky k zemím, jako je Bulharsko, Čína, Mongolsko, Rusko, Ukrajina, Vietnam a další. Více naleznete na www.inbaze.cz.

Bedýnky příběhů vznikají na základě tvořivých dílen, které InBáze pořádá v Městské knihovně v Praze a dále výukových programů realizovaných ve spolupráci s pražskými MŠ a ZŠ. Kultura konkrétních zemí je dětem přiblížena vyprávěním pohádek, které vybírají a předčítají lektori pocházející přímo z těchto zemí.

Poté následuje povídání o zemi, kultuře a zajímavostech a výtvarná dílna, kdy děti pomocí tradičních materiálů a technik dané země zpracovávají zážitky z vyprávění, které si poslechly.

Bedýnky příběhů vycházejí z přesvědčení, že pohádky pomáhají poznat osobitost země a představují tak důležitý pramen k pochopení identity lidí, kteří z ní pocházejí. Zkuste najít odpověď na otázku: Mohou být pohádky „oknem do duše“?

Cíl:

Hlavním cílem Bedýnek příběhů je pomocí vyprávění pohádek a tvůrčích aktivit poznávat kulturu cizinců, kteří tu s námi žijí, a zároveň si tak hlouběji uvědomovat specifika vlastní kultury.

Cílová skupina:

Předškolní stupeň MŠ, I. stupeň ZŠ, všechny děti od 5 do 11 let

Časová dotace:

90 – 120 minut

Rámcový vzdělávací plán:

- RVP PV:

Vzdělávací oblasti: Dítě a společnost; Dítě a svět

- RVP ZV pro I. stupeň:

Vzdělávací oblasti: Člověk a jeho svět – Lidé kolem nás,

Lidé a čas; Umění a kultura – Výtvarná výchova

Průřezová témata: Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Obsah:

V každé Bedýnce nalezneme tradiční pohádku z dané země v českém jazyce a v jazyce původním. Po přečtení každé pohádky by měla následovat její reflexe – diskuze s dětmi, kdy se jich ptáme, jak pohádce porozuměly, případně dovysvětlíme nejasnosti.

- Manuál „Jak vyprávět pohádku aneb návod na hraní si s příběhy pro ty nejmenší“

Manuál nám může pomoci při přednesu pohádky. V návodu je množství užitečných tipů na to, jak se stát dobrým vyprávěčem příběhů.

- Pracovní karty

Součástí Bedýnky jsou pracovní karty s nabídkou technik a postupů, jak dále tvořivě pracovat. Obsahuje informace o zemi (historie a současnost, geografie, fauna a flora, škola, kuchyně, perličky, tradice a řemesla), doplňovačky, křížovky, kvízy a tipy na práci s jazykem a výtvarné techniky a postupy. Ty vycházejí z tradic daných zemí: např. Bulharsko (výroba marteniček), Čína (štetcová kaligrafie), Kuba (výroba masek), Mongolsko (práce s ovčí vlnou), Rusko (malba na dřevo), Sýrie (tepání do kovu), Ukrajina (práce s látkou a krajkou), Vietnam (práce s papírem). Pracovní postupy jsou popsány na základě realizovaných výtvarných dílen v Městské knihovně v Praze.

Během tvorby je dobré dát dětem volnou ruku ve výběru motivů.

Děti často nestačí reagovat na plný rozsah programu. Vyberou si pouze malou část, jednu nebo dvě věci, často pramálo důležité pro celek příběhu, ale velmi významné pro ně. Pracují dle své fantazie, nikoli podle struktury příběhu. Pomocí výtvarné tvorby se pokoušejí o vlastní vyprávění.

- Mapa světa

V mapě světa naleznete zakreslenou Francii a Českou republiku.

Je možné také samozřejmě použít klasickou mapu světa.

POHÁDKA

Kocour v botách

Le chat botté

Žil byl jeden mlynář a ten když zestárl, odkázal svým třem synům majetek - mlýn, osla a kocoura. Rozdělování bylo jednoduché. Nejstarší syn si vzal mlýn, prostřední dostal osla a na nejmladšího zbyl jen kocour. Nejmladšího syna mrzelo, že dostal tak málo. „Bratři,“ pravil, „pochtivě se můžeme uživit jen, když dáme podíly dohromady. Podívejte se na mne, až sním kocoura a udělám si z jeho kůže čepici, nezbyde mi nic jiného než umřít hladu.“

Un Meunier ne laissa pour tous biens à trois enfants qu'il avait, que son Moulin, son âne, et son chat. Les partages furent bientôt faits. L'aîné eut le Moulin, le second eut l'âne, et le plus jeune n'eut que le Chat. Ce dernier ne pouvait se consoler d'avoir un si pauvre lot: - Mes frères, disait-il, pourront gagner leur vie honnêtement en se mettant ensemble ; pour moi, lorsque j'aurai mangé mon chat, et que je me serai fait un manchon de sa peau, il faudra que je meure de faim.

Kocour to všechno slyšel, a přestože dělal, že neposlouchá, povídal vážně a opravdově: „Nesmutni, můj pane. Stačí, když mi dáš pytel a pár nových bot, aby se mi dobře chodilo v křoví, a uvidíš, že jsi nepochodil tak špatně, jak si myslíš.“

Le Chat qui entendait ce discours, mais qui n'en fit pas semblant, lui dit d'un air posé et sérieux :

– Ne vous affligez point, mon maître, vous n'avez qu'à me donner un Sac, et me faire faire une paire de Bottes pour aller dans les broussailles, et vous verrez que vous n'êtes pas si mal partagé que vous croyez.

Pánovi se sice kocourova slova nezdála, ale přece si všiml, co obratných kousků dokáže kocour při chytání myší a krys, jak se umí všet za nohy,

schovat do mouky a dělat mrtvého. A tak nepochyboval, že mu v nouzi bude dobrý a poslechl ho.

Quoique le Maître du chat ne fît pas grand fond là-dessus, il lui avait vu faire tant de tours de souplesse, pour prendre des Rats et des Souris, comme quand il se pendait par les pieds, ou qu'il se cachait dans la farine pour faire le mort, qu'il ne désespéra pas d'en être secouru dans sa misère.

Když kocour dostal, co si přál, obul si hezky boty, přes rameno si hodil pytel, provázky od něho si přidržel předními tlapkami a vydal se do ohrady, kde byly houfy králíků. Do pytle dal otruby a mlíčí, natáhl se na zem jako mrtvý a čekal, až nějaký malý králík vleze do pytle, aby se najedl těch dobrot.

Lorsque le chat eut ce qu'il avait demandé, il se botta bravement, et mettant son sac à son cou, il en prit les cordons avec ses deux pattes de devant, et s'en alla dans une garenne où il y avait grand nombre de lapins. Il mit du son et des lasserons dans son sac, et s'étendant comme s'il eût été mort, il attendit que quelque jeune lapin, vînt se fourrer dans son sac pour manger ce qu'il y avait mis.

Sotva si kocour lehl, už měl úspěch: mladý nerozvážný králík vlezl do pytle, mazaný kocour hned zatáhl za provázky, králíka už nepustil a bez milosti ho v pytli nechal. Byl na svou kořist pyšný. Odebral se ke králi na zámek a žádal o slyšení.

À peine fut-il couché, qu'il eut contentement; un jeune étourdi de lapin entra dans son sac, et le maître chat tirant aussitôt les cordons le prit et le tua sans miséricorde. Tout glorieux de sa proie, il s'en alla chez le Roi et demanda à lui parler.

Kocoura dovedli nahoru do komnat Jeho Veličenstva. Kocour se králi hluboce uklonil a pravil: „Tady máte, pane králi, králíka z ohrady pana

hraběte z Kočárova (takhle pojmenoval svého pána), pověřil mě, abych vám ho od něho přinesl jako dar.”

„Řekni pánovi,” odvětil král, „že mu děkuji a že mi udělal radost.”

On le fit monter à l'Appartement de sa Majesté, où étant entré il fit une grande révérence au Roi, et lui dit :

– Voilà, Sire, un Lapin de garenne que Monsieur le Marquis de Carabas (c'était le nom qu'il lui prit en gré de donner à son Maître), m'a chargé de vous présenter de sa part.

– Dis à ton Maître, répondit le Roi, que je le remercie, et qu'il me fait plaisir.

Jindy se zase kocour schoval do obilí, pytel držel stále otevřený, a když dovnitř vletěl párek koroptví, použil zase provázek a obě chytil. Pak je donesl králi jako předtím králíka z ohrady. Král párek koroptví opět s radostí přijal a dal mu odměnu – zlaťáky.

Une autre fois, il alla se cacher dans un blé, tenant toujours son sac ouvert ; et lorsque deux Perdrix y furent entrées, il tira les cordons, et les prit toutes deux. Il alla ensuite les présenter au Roi, comme il avait fait le Lapin de garenne. Le Roi reçut encore avec plaisir les deux Perdrix, et lui fit donner pour boire.

Tak si kocour vedl dva tři měsíce a čas od času přinášel králi zvěř z honitby svého pána. Jednou se dozvěděl, že se má král vydat na projížďku po břehu řeky se svou dcerou, nejkrásnější princeznou na světě. I pravil svému pánu:

„Poslechněš-li mou radu, štěstí tě nemine. Stačí, když se budeš koupat v řece na místě, které ti ukážu, a ostatní necháš na mně.”

Le chat continua ainsi pendant deux ou trois mois à porter de temps en temps au Roi du Gibier de la chasse de son Maître. Un jour qu'il sut que le Roi devait aller à la promenade sur le bord de la rivière avec sa fille, la plus belle Princesse du monde, il dit à son Maître :

– Si vous voulez suivre mon conseil, votre fortune est faite : vous n'avez qu'à vous baigner dans la rivière à l'endroit que je vous montrerai, et ensuite me laisser faire.

Hrabě poslechl svého kocoura a udělal, co mu poradil, a nestaral se o to, k čemu to bude dobré. Zrovna když se koupal, jel kolem král.

Kocour ze všech sil spustil křik:

„Pomoc! Pomoc! Můj pán, hrabě z Kočárova, se topí!“

Le Marquis de Carabas fit ce que son chat lui conseillait, sans savoir à quoi cela serait bon.

Dans le temps qu'il se baignait, le Roi vint à passer et le Chat se mit à crier de toute sa force :

– Au secours, au secours, voilà Monsieur le Marquis de Carabas qui se noie !

Na ten křik vystrčil král hlavu z kočáru. Poznal kocoura, který mu už tolikrát přinesl zvěřinu. I rozkázal, aby panu hraběti z Kočárova rychle běželi na pomoc.

Zatímco ubohého hraběte tahali z vody, kocour se přiblížil ke kočáru a řekl králi, že jeho pánovi, zrovna když se koupal, zloději ukradli šaty. Ty šaty však čtverák kocour schoval pod velký balvan opodál.

À ce cri le Roi mit la tête à la portière, et reconnaissant le Chat qui lui avait apporté tant de fois du Gibier, il ordonna à ses Gardes qu'on allât vite au secours de Monsieur le Marquis de Carabas. Pendant qu'on retirait le pauvre Marquis de la rivière, le Chat s'approcha du Carrosse, et dit au Roi que dans le temps que son Maître se baignait, il était venu des Voleurs qui avaient emporté ses habits ; le drôle les avait cachés sous une grosse pierre.

Král hned poručil, aby panu hraběti z Kočárova přinesli ty nejkrásnější šaty. Sám zahrnul hraběte tisícerými lichotkami. Krásné šaty od krále dodaly hezkému vzezření pana hraběte ještě většího lesku (byl to

opravdu krasavců). Královská dcera se do hraběte brzy zamilovala.

Le Roi ordonna aussitôt d'apporter un de ses plus beaux habits pour Monsieur le Marquis de Carabas. Le Roi lui fit mille caresses, et comme les beaux habits qu'on venait de lui donner relevaient sa bonne mine (car il était vraiment beau), la fille du Roi en devint amoureuse à la folie.

Král si přál, aby k nim vstoupil do kočáru a projel se s nimi. Kocour měl velkou radost, jak se mu všechno dobře dařilo. Honem předběhl královský kočár a řekl vesničanům, kteří sekali louku:

„Milí sekáči, jak neřeknete králi, že louka, kterou sečete, patří panu hraběti z Kočárova, dám vás na kaši rozsekat!“

Le Roi voulut qu'il montât dans son Carrosse, et qu'il fût de la promenade. Le Chat ravi de voir que son dessein commençait à réussir, prit les devants, et ayant rencontré des Paysans qui fauchaient un Pré, il leur dit :

– Bonnes gens qui fauchez, si vous ne dites au Roi que le pré que vous fauchez appartient à Monsieur le Marquis de carabas, vous serez tous hachés menu comme chair à pâté.

Král se opravdu zeptal sekáčů, či ta louka, kterou sečou, je.

„Pana hraběte z Kočárova,“ volali všichni, měli z kocourovy pohrůžky strach.

„Máte to hezký lán země,“ pravil král panu hraběti z Kočárova. „Jak ráčíte vidět, Výsosti,“ odvětil hrabě. „Ta louka mi rok co rok hodně vynáší.“

Le Roi ne manqua pas à demander aux Faucheux à qui était ce Pré qu'ils fauchaient.

– C'est à Monsieur le Marquis de Carabas, dirent-ils tous ensemble car la menace du Chat leur avait fait peur.

– Vous avez là un bel héritage, dit le Roi au Marquis de Carabas.

– Vous voyez, Sire, répondit le Marquis, c'est un pré qui ne manque

point de rapporter abondamment toutes les années.

Úplně stejně to udělal kocour i vesničany, kteří mlátili obilí. Král si tedy pomyslel, že hrabě z Kočárova je bohatý. Kočár jel dál a kocour konečně došel ke krásnému zámku. Pánem zámku byl lidožrout, v celém světě nebylo většího boháče nad něj: k tomu zámku patřily všechny pozemky, po nichž se král zrovna projížděl. Kocour chtěl vyzvědět, kdo ten lidožrout je a co umí.

Le maître Chat le fit de la même manière avec les Moissonneurs et le Roi était étonné des grands biens de Monsieur le Marquis de Carabas. Le maître Chat arriva enfin dans un beau Château dont le Maître était un Ogre, le plus riche qu'on ait jamais vu, car toutes les terres par où le Roi avait passé étaient de la dépendance de ce Château. Le Chat, qui eut soin de s'informer qui était cet Ogre, et ce qu'il savait faire.

Lidožrout ho přijal tak zdvořile, jak jen lidožrout může, a vybídl ho, aby si odpočinul.

„Povídá se,“ pravil kocour, „že se umíte proměnit v jakékoliv zvíře, třeba ve lva nebo ve slona.“

„To je pravda“ odpověděl zhurta lidožrout, „a abych to dokázal, dávejte pozor, hned ze mne bude lev!“

L'Ogre le reçut aussi civilement que le peut un Ogre, et le fit reposer.

– On m'a assuré, dit le Chat, que vous aviez le don de vous changer en toute sorte d'Animaux, que vous pouviez par exemple, vous transformer en Lion, en Éléphant ?

– Cela est vrai, répondit l'Ogre brusquement, et pour vous le montrer, vous m'allez voir devenir Lion.

Kocour, který před sebou najednou uviděl lva, se vyděsil a v tu ránu byl hned na střeše. Po chvilce, když kocour viděl, že lidožrout na sebe vzal opět pravou podobu, slezl se střechy a přiznal se, že měl veliký strach.

Le Chat fut si effrayé de voir un Lion devant lui, qu'il gagna aussitôt les gouttières.

Quelque temps après, le Chat, ayant vu que l'Ogre avait quitté sa première forme, descendit, et avoua qu'il avait eu bien peur.

„Dále se říká," pravil, „ale mnoho tomu nevěřím, že se umíte proměnit v to nejmenší zvířátko, například v myš." A v tom okamžiku se lidožrout proměnil v myš. Myš se začala prohánět po podlaze, a jak ji kocour dohonil, skočil po ní a snědl ji.

– On m'a assuré encore, dit le Chat, mais je ne saurais le croire, que vous aviez aussi le pouvoir de prendre la forme des plus petits Animaux, par exemple, de vous changer en une Souris.

En même temps l'Ogre se changea en une Souris, qui se mit à courir sur le plancher.

Le Chat ne l'eut pas plus tôt aperçue qu'il se jeta dessus, et la mangea.

Zatím král spatřil lidožroutův krásný zámek a chtěl se tam zastavit.

Jak kocour uslyšel rachotit kočár na padacím mostě, běžel jim naproti a pravil králi:

„Vaše Veličenstvo, pěkně vás vítám na zámku pana hraběte z Kočárova!"

„Cože, pane hrabě," zvolal král, „ten zámek je také váš? Neznám krásnějšího nádvoří a hezčích budov. Pojdme se podívat dovnitř, je-li vám to po chuti."

Cependant le Roi, qui vit en passant le beau Château de l'Ogre, voulut entrer dedans. Le Chat, qui entendit le bruit du Carrosse qui passait sur le pont-levis, courut au-devant, et dit au Roi :

– Votre Majesté soit la bienvenue dans ce Château de Monsieur le Marquis de Carabas.

– Comment, Monsieur le Marquis, s'écria le Roi, ce Château est encore à vous ! Il ne se peut rien de plus beau que cette cour et que tous ces Bâtimens qui l'environnent; voyons les dedans, s'il vous plaît.

Mladý hrabě podal ruku mladé princezně a všichni vešli do ohromného sálu. Tam už našli bohatě prostřené stoly. Lidožrout totiž čekal návštěvu. Král byl okouzlen a jeho dcera též, ta byla do hraběte celá poblázněná. Když král viděl, jak velkým bohatstvím hrabě vládne, pravil po páté či šesté sklenici vína:

„Záleží jen na vás, pane hrabě, zda-li budete chtít mou dceru za ženu.“

Le Marquis donna la main à la jeune Princesse, et suivant le Roi qui montait le premier, ils entrèrent dans une grande Salle où ils trouvèrent une magnifique collation que l'Ogre avait fait préparer pour ses amis. Le Roi charmé des bonnes qualités de Monsieur le Marquis de Carabas, de même que sa fille qui en était folle, et voyant les grands biens qu'il possédait, lui dit, après avoir bu cinq ou six coups :
– Il ne tiendra qu'à vous, Monsieur le Marquis, que vous ne soyez mon gendre.

Hrabě s náležitými poklonami přijal čest, kterou mu král prokázal, a ještě toho dne se s princeznou oženil. Kocour se stal velmožem a od těch časů chytal myši jen pro zábavu.

- Základní údaje a geografie

Francie je stát, jehož většina leží v západní Evropě a je označována také jako Metropolitní Francie. Země se rozkládá od Středozemního moře na jihu k Lamanšskému průlivu a Severnímu moři na severu. Na východě sahá od Rýnu k Atlantskému oceánu na západě. Jejimi sousedy jsou Belgie a Lucembursko na severu, Německo na severovýchodě, Švýcarsko a Itálie na východě a Andorra, Monako a Španělsko na jihu. K Metropolitní Francii náleží také území v Karibiku, Severní a Jižní Americe, v Indickém oceánu a Oceánii. Těmto oblastem se říká Zamořská Francie. K zemi patří také ostrov Korsika.

Francie má 67 milionů obyvatel a je tak čtvrtou nejlidnatější zemí Evropy. Spolu se Spojeným královstvím je Francie jedinou doposud existující koloniální velmocí. Stále klade velký důraz na ochranu a propagaci francouzského jazyka a udržuje vazby s dalšími frankofonními zeměmi světa (Kongo, Monako, Kanada aj.).

Hlavním a zároveň největším městem je Paříž. S aglomerací má přes 12 milionů obyvatel. V Paříži sídlí vedení téměř poloviny všech francouzských společností stejně jako kanceláře hlavních mezinárodních firem a ředitelství mnoha mezinárodních organizací (např. UNESCO). Paříž je významným světovým kulturním, obchodním i politickým centrem. Dalšími velkými městy jsou Marseille, které je významným obchodním přístavem Francie, zároveň hlavním městem Provence, ležící na jihovýchodě země u Středozemního moře. Dále historický Lyon, významné průmyslové, obchodní a finanční centrum, ležící ve středovýchodní Francii. Toulouse na jihozápadě, které je jedním z hlavních evropských center leteckého a kosmického průmyslu. Měnou země je Euro.

Francie je na severu a západě rovinatá s mírným vlněním, na zbytku území převážně pahorkatá a hornatá. Nejvyšší bod západní Evropy Mont Blanc (4 810 m n.m.) leží ve francouzských Alpách. Další hornatá území zahrnují Pyreneje, Centrální masiv, pohoří Jura, Vogézy, Armor-ský masiv a Ardeny. Největšími francouzskými řekami jsou Loira (je zároveň nejdelší francouzskou řekou), Rhône (pramenící ve Švýcarsku), Garonna (pramenící ve Španělsku), Seine a část toku Rýnu.

- Historie a současnost

Dějiny Francie jsou rozmanité i zajímavé. První lidé se na území Francie objevili zhruba před 1,8 miliony let. Ve starověku byly významné kmeny Keltů. Keltové byli velmi zruční, uměli zpracovávat železo. Nebudovali si klasická města, typické jsou pro ně osady - pevnosti obehnané kůly tzv. oppida. Zajímavé bylo jejich náboženství (vedené druidy), které bylo tak odlišné od řeckého a římského. Jedním z keltských kmenů byli Galové. Protože nevybudovali jednotný státní systém, stali se pro rozpínající se Římany snadnou kořistí. Území Galie dobýval jeden z největších římských vojevůdců – Gaius Julius Caesar.

Ve 4. a 5. století pronikaly do Evropy germánské kmeny. Na území Francie se usadil kmen Franků, který si postupně všechny ostatní kmeny podmanil a dal tak Francii jméno. Za vlády Ludvíka XIV. (1643 - 1715), přezdívaného též Král Slunce, dosáhla Francie značného rozmachu. Na konci Ludvíkovy vlády však došlo k obrovskému vyčerpání francouzské ekonomiky, které spolu s dalšími problémy zapříčinilo Velkou francouzskou revoluci (1789-1799). Francouzská revoluce vynesla do čela státu Napoleona Bonaparta, který proměnil republiku v císařství. Začátkem 19. století byla celá Evropa pod znamením převahy Francie. V průběhu 19. století došlo k několikerému střídání občanských vlád s pokusy o návrat k monarchii či absolutismu, což bylo provázeno mnohými revolucemi. V téměř století se také usilovalo o vytvoření koloniálních říší. Evropské státy osídlovaly dobytá území a využívaly tamější populace jako levné zdroje pracovní síly. V roce 1900 se v Paříži konala Světová výstava a byla zprovozněna první linka metra.

Mezinárodní situace v Evropě na přelomu 19. a 20. století byla značně napjatá a to nejen v Evropě, protože o místo mezi velmocemi se hlásily Spojené státy americké a hlavně Japonsko. Závody ve zbrojení mezi evropskými velmocemi nabraly dosud nevídaných obrátek a vývoj zbraní šel mílovými kroky vpřed, což vedlo k první i druhé světové válce, z nichž obou vzešla Francie vítězně. V době zuřící druhé světové války se stává brigádním generálem Charles de Gaulle, který později utíká do Anglie, kde zakládá a následně vede hnutí proti nacismu, které organizovalo a podporovalo odboj na území okupované Francie. V roce 1958 se stává prezidentem Francie. Indočínská válka (mezi francouzskou koloniální správou a komu-

nistickou Ligou za nezávislost Vietnamu), která se datuje od roku 1946 do 1954, vedla k odchodu Francouzů z Vietnamu. Další boj, který Francouzi vedli, byla Alžírská válka (1954 - 62).

De Gaulle byl nucen vyhlásit nezávislost Alžíru na Francii. V roce 1992 byla podepsána Maastrichtská smlouva, neboli Smlouva o Evropské unii. Hlavním iniciátorem byl tehdejší francouzský prezident François Mitterrand. Smlouva zavedla nové formy spolupráce mezi státy (obrana, spravedlnost, sociální systém). V posledních desetiletích se Francie smířila s Německem. V rámci Evropské unie (EU) je patrná všestranná spolupráce, ale také rivalita mezi oběma velkými členskými státy. Od května roku 2017 je prezidentem Emmanuel Macron. Cílem francouzské politiky je prohloubit společnou zahraniční politiku EU a její obranu. Francie je také druhou evropskou zemí s nejsilnější ekonomikou podle OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj). Mezi příklady technologické vyspělosti francouzského průmyslu patří mj. vysokorychlostní vlaky TGV a letadla Airbus. Země se ovšem také stala v prvním čtvrtletí roku 2019 v absolutních číslech nejzadluženější zemí eurozóny.

- Jazyk a obyvatelstvo

Úředním jazykem je francouzština, románský jazyk odvozený z latiny. Dále se používá němčina a arabština. Francouzština je mezinárodním diplomatickým jazykem, komunikačním jazykem EU, NATO, OSN a dalších mezinárodních organizací. Píše se latinkou s diakritickými znaménky.

Historicky byli Francouzi nejpočetnější evropský národ. Už od pravěku byla Francie křižovatkou obchodu a migrace obyvatelstva. Dnešní populace je výsledkem míšení původních kmenů a imigrantů přicházejících v průběhu staletí. Byli to hlavně Belgičané, Italové, Španělé, Portugalci, Poláci, Arméni, Židé z Východní Evropy a Maghrebu, Arabové, Berbeři, černoši z Afriky a Číňané. Většina obyvatel dnes žije ve městech, došlo k vyhlídění venkova i ke změnám ve společenských zvycích.

Francie je tradičně římskokatolickou zemí (85 % věřících), přičemž s vlnami přistěhovalců sem přišla i nová náboženství, zejména islám (5 až 10% věřících), zhruba 1% věřících jsou židé a protestanti.

Na konci roku 2018 žilo v České republice 4164 občanů Francie.

- Podnebí, fauna a flora

Francie má mírné podnebí. Země se dělí na čtyři klimatické zóny - oceánskou, kontinentální, středomořskou a horskou. Oceánské podnebí (západ) se vyznačuje srážkami během celého roku. Výkyvy teplot jsou tu minimální. Kontinentální podnebí (střed a východ) se vyznačuje převážně drsnými zimami a léta jsou teplá. Pro středomořské podnebí (jihovýchod) jsou typické vysoké letní teploty a převládá sucho, hlavní srážky jsou v říjnu a v dubnu. Pro horské (alpské) podnebí jsou typické časté srážky a sníh tu leží tři až šest měsíců v roce.

Suchozemské fauně dominují z větších zvířat zejména savci - divoká prasata, zajáci, jezevci a ježci. Z šelem jsou běžné lišky, lasičky a kuny, v chráněných oblastech lze občas narazit i na medvědy, rysy a velmi vzácné vlky. Na horách jsou běžní kamzíci, kozorožci, svišti a mufloni. Ve Francii se trvale či přechodně vyskytuje více než 500 druhů ptáků. Ve sladkovodních řekách i řadě jezer a horských ples se vyskytují početné populace ryb. Mezi mořskými savci lze ve Francii narazit na několik druhů tuleňů, delfínů a velryb. Z mořských ryb jsou hojné zejména tresky, lososi, makrely, platýzi, úhoři, sledi a mořský ďas. Přibližně 28 % rozlohy země tvoří lesy, s převahou listnatých, kde rostou nejen Francouzi vyhledávané hlavně lanýže, ale také lišky, žampiony a hříby. Z lesních plodů jsou rozšířené zejména borůvky, jahody a brusinky. Směrem do vyšších poloh začínají převládat smrky, jedle a modřín. V teplejších oblastech naopak dominují spíše teplomilné druhy jako borovice, pinie, cedry, korkové duby a cypřiše. Často se pěstují olivovníky, jedlé kaštiny, citrusy, pistácie a někde i palmy. Z bylin se pěstuje zejména známá levandule a heřmánek, dále slunečnice, růže, jasmín, fialky či karafiáty. Symbolem Alp je chráněná protěž.

- Kuchyně

Francouzská kuchyně, která se vyvíjela po staletí a patří k nejvyhlášenějším na světě, se liší v jednotlivých departmentech. Přípravě jídel je věnována velká péče a vaření a hodování má v zemi velkou tradici a váhu. V roce 2010 byla francouzská gastronomie přidána na světový seznam nemateriálního kulturního dědictví UNESCO.

K nejzákladnějším prvkům francouzské kuchyně patří vína a sýry. Francouzi milují ryby a mořské plody (ústřice, slávky, humry, langusty, mořské šneky), významnou roli ale hrají i jiné druhy masa (jehněčí, skopové, hovězí, telecí, vepřové...), vyrábějí se foie gras (husí a kachní paštiky). Zároveň ale maso minimálně ve stejném množství doplňuje i zelenina. Světově proslulý je francouzský chřest a baby karotka, oblíbená je i čekanka, artyčoky, květák, špenát či dýně. Francouzi jsou velcí gurmáni a ze své kuchyně nevynechávají ani křepelky, šneky, žabí stehýnka či drozdy. Důležitou pozici má čerstvé pečivo, především bílé bagety. Oblast Champagne dala světu šampaňské víno, z Lotrinska pochází quiche lorraine (slaný koláč na mnoho způsobů) a ovocné zavařeniny. V Alsasku se vaří výborná piva. V Normandii se pěstuje velké množství jablek, z nichž se vyrábí cidre. Bretaň je proslulá svými palačinkami z pohankové mouky - galettes [gelet]. V údolí řeky Rhôny a v Savojsku se vyrábějí kvalitní klobásy, v alpském regionu při hranicích se Švýcarskem pak výborné sýry.

Provensálská kuchyně dala Francii levanduli, báječné provensálské bylinky (tymián, šalvěj, rozmarýn, bazalka, fenýkl, majoránka, estragon, dobromysl, bobkový list), lanýže, kvalitní med a sušené klobásy. Nejznámějším francouzským pečivem je bezesporu croissant [kruasant]. Má tvar půlměsíce a je z máslového kynutého těsta. Šneci - escargot [eskargo] jsou tradiční pochoutkou podávanou jako předkrm. Další známá specialita žabí stehýnka - cuisses de grenouille [kuise d grenuj], jejichž chuť je často přirovnávána ke kuřecímu masu.

Ratatouille [ratatuj] je zeleninové jídlo z vařených rajčat, paprik, lilku, cuket a cibule, s česnekem, olivovým olejem a provensálskými bylinkami. Ratatouille může být přílohou i hlavním jídlem. Ze sýrů jsou nejznámější Camembert, Brie, Beaufort, Chèvre (kozí) a ementál.

Celá řada odrůd vína, které se dnes pěstují po celém světě, byla vyšlechtěna ve Francii. Je to např. Cabernet Sauvignon, Chardonnay, Pinot noir, Sauvignon blanc nebo Merlot. Z nápojů milují Francouzi kávu, proslulá je minerální voda značky Evian a za zmínku stojí také tradiční Pastis - anýzový likér, který obsahuje až 45% alkoholu.

- Francouzská škola

Povinná školní docházka je ve Francii od 6 do 16 let. Nižší sekundární vzdělávání se realizuje na tzv. collège (v české vzdělávací soustavě tomuto cyklu odpovídá 2. stupeň ZŠ a nižší gymnázium). Tyto školy navštěvují žáci ve věku 10 až 15 let. Ve Francii systém víceletých gymnázií neexistuje. Vyšší sekundární vzdělávání se realizuje v rámci střední školy, tzv. lycea (fr. lycée). Tyto školy navštěvují studenti ve věku 15 až 18 let. Všeobecně i odborně vzdělávací obory jsou ukončeny francouzskou státní maturitní zkouškou. Po ukončení střední školy mohou studenti pokračovat na vyšších odborných školách nebo na vysokých školách. Výuka probíhá od pondělí do pátku, na některých školách také v sobotu dopoledne. Ve středu odpoledne obvykle výuka není a studenti mají volno. Vyučování začíná v 8 a trvá až do odpoledních hodin. Jedna vyučovací hodina má 55 min. Letní prázdniny mají studenti ve Francii stejné dlouhé jako v České republice, přes rok mají ale volna daleko více než my.

- Perličky z Francie aneb, víte že...

... nejnavštěvovanější muzeum světa se nachází v Paříži? Je to Louvre a navštíví ho 10 milionů návštěvníků ročně.

... Francie produkuje ročně miliardu tun sýra ve více než 1200 druzích?

... nejdelší román na světě pochází z Francie? Jmenuje se Hledání ztraceného času a jeho autorem je Marcel Proust. Román je sedmidílný a obsahuje více než 9,6 milionu znaků, což tvoří více než 4000 stran.

... skotské sukně (kilty) pocházejí původně z Francie, nikoliv ze Skotska?

... nosit bílé svatební šaty je tradice původem z Francie, která se datuje již od roku 1499?

... z Francie pochází gilotina, digitální kalkulačka, horkovzdušný balón i Braillovo písmo?

... francouzské supermarketky nemohou potraviny vyhazovat do kontejnerů? Francie jako první země na světě přijala zákon, dle kterého neprodané jídlo posílá na charitu.

... francouzské rozhlasové stanice musí vysílat až 40% veškeré hudby s francouzskými texty?

- Tradice a řemesla

Francouzi diktují světu nejen v módě, ale i kultuře. Francouzský filmový průmysl si zakládá především na své odlišnosti od Hollywoodu. Francouzi jsou hrdý národ, nedají dopustit na své komiksy a zbožňují své umělce - spisovatele a básníky. Svou velkou tradici má i hudba, především francouzské šansony. Francouzi pojmají sváteční dny velkolepě. Státní svátky ve Francii se většinou shodují se svátky v ostatních zemích v Evropě. Francouzský kalendář čítá dohromady jedenáct oficiálních státních svátků, z nichž některé jsou pouze civilní a některé mají náboženský původ. Je to např. Nový rok, Den vítězství, Svátek práce, Letnice, Den všech svatých, Den příměří. Velikonoce se slaví podobně jako u nás. Oslavy Velikonoc jsou věnovány zejména dětem, které hledají vajíčka ukrytá v zahradách a parcích. Velikonoce jsou především nábožensky založené svátky, v kostelích a katedrálách se konají velmi působivé mše. Vánoční čas předchází ve Francii advent, který trvá čtyři neděle. Půlnoční bohoslužba, 24. prosince, oslavuje zrození Ježíše Krista. Dárky ve Francii nosí Otec Vánoc (Père Noël). Jde o alegorickou postavu, která je zobrazována jako starý vousatý muž se spoustou dárků pro děti, které dostávají buď pod vánoční stromek (nejčastěji jedli) či do botičky na krbovou římsu. Mezi tradiční pokrmy patří vánoční krůta (la dinde de Noël) a tzv. vánoční poleno (le buche de Noël). Jedná se o dezert polévaný čokoládou ve tvaru polínka, ve výjimečných případech se může jednat i o zmrzlinu.

Den vítězství slaví Francouzi 8. května. Pro tento den jsou typické slavnostní upomínkové akce a průvody. Prezident republiky pokládá květiny na hrob neznámého vojína, který se nachází symbolicky pod Vítězným obloukem.

Francie je velmi rozmanitá co se týče tradičních řemesel. Každá oblast má své typické řemeslo. Francouzi jsou hrdí na vlastní dovednost i na svoje řemeslné dílny s dlouhou tradicí. Najdeme zde kovářství (výroba zvonů), dřevařezbu (vyřezávají se figurky, hračky, dřeváky, ale i celé oltáře), nábytkářství, košíkářství, tradiční práci s kamenem (hlavně sochy), výrobu šperků a výrobu parfémů. Mezi tradiční výrobky patří také fajáns (jemná keramika nažloutlé či načervenalé barvy), krajky,

foukané sklo, hrnčířské a keramické zboží, smaltované nádobí, porcelán či nádherné látky.

Na výtvarné dílně k Francii jsme se inspirovali tradiční prací s kamenem a šperkařstvím.

Šperky jsou staré jako lidstvo samo a zůstávají jeho nedílnou součástí dodnes. Z doby před 38 000 lety př. n. l. byly ve Francii nalezeny korálky ze zvířecích zubů a kostí. Dnes jsou velmi oblíbené klenoty z dílen známých módních značek jako Chanel, Dior, Chopard, Cartier a další. Dílna je určena spíše mladším dětem. Kameny můžeme s dětmi nasbírat třeba při procházce přírodou, či si ho mohou přivést z dovolené apod.

K druhé výtvarné dílně jsme se nechali inspirovat tradiční výrobou parfémů. Za hlavní město parfémů je považováno ve Francii město Grasse. V okolí Grasse se tradičně pěstovaly aromatické byliny jako levandule, myrta, jasmín, růže, mimóza či květ pomerančovníku. Především jasmín se stal v parfémářství hlavní a důležitou komoditou.. Pro výrobu vlastního domácího parfému budete potřebovat denaturovaný alkohol (ideálně 96% - ethanol/láh, který se nepije), destilovanou vodu a oblíbené éterické oleje (vonné esenciální látky, destilované z přírodních silicí). Velké množství nabízí např. česká bio kosmetika Nobilis Tilia. Podobně jednoduše lze připravit i další přírodní kosmetiku či domácí drogerii.

Technika: Výroba stromečku z korálků

Pomůcky:

různé druhy korálků, měděný/stříbrný drátek různých barev (tloušťky 0,3 mm), kámen na upevnění stromečku, kleště (na štípání drátků), metr, případně tavná pistole

Časová dotace:

cca 45 minut

Postup:

1. Děti mají připravený drátek dlouhý cca 70 cm, na který navléknou 7 korálků a umístí je do středu drátku. Dále si nastříhají dalších 15 drátků o délce cca 50 cm.
2. Na jeden ze dvou konců drátků navlékneme dalších 7 korálků, drátek pod lístečkem přehneme a zhruba 5x otočíme. Tímto způsobem (na druhém konci drátku) navlékneme opět 7 korálků. Přidáváme cik cak na levou a pravou stranu lístečky (korálky), až jich je 11. (Každá větvička má 11 lístečků). Vytváříme jednotlivá patra. Každé patro můžeme natočit jiným směrem.
3. Když máme hotové větvičky, po 3 je smotáme (zakroutíme) k sobě. O kousek níž k větvičce přiložíme 4. větvičku a opět zakroutíme. Kousek níž přiložíme 5. větvičku a zakroutíme. Takto máme připravenou větev. Takové větve potřebujeme minimálně 3.
4. Větve přiložíme k sobě a zakroutíme dohromady. Všechny "smotky" naaranžujeme k sobě, konce stočíme a tím vytvoříme kmínek stromečku. Dlouhý může být kolem 5 cm. Konce jednotlivých trojic rozčleníme a tím si vytvoříme jakési kořeny.
5. Kořeny omotáme kolem kamínku. Ze spodu je přichytíme tavnou pistolí.

PRACOVNÍ KARTA 2

Technika: Výroba parfému

Pomůcky:

líh, destilovaná voda, vonné éterické oleje, skleněný flakon/lahvička se sprejem, popisovač/nálepky/ozdoby, trychtýř

Časová dotace:

cca 45 minut

Postup:

1. Děti dostanou vlastní lahvičku a trychtýř (můžeme také rozdat do dvojice či skupin).
2. Postupně si každý přičichne k různým druhům esenciálních olejů a vybere si oblíbenou vůni.
3. Za pomoci paní učitelky/asistentky smíchají děti v lahvičce destilovanou vodu a alkohol v poměru 1:3.
4. Přidají pár kapek vybraných olejů a řádně protřepou, lahvičku uzavřou.
5. Lahvičku s parfémem si děti mohou dle vlastní fantazie pojmenovat a ozdobit samolepkami, nálepkami a dát svému parfému název.

Podobně lze připravit "domácí" rozprašovač či univerzální čistič, vymění-li se líh za čistou vodu.

Tajenka a křížovka:

- Znáš všechny francouzské delikatesy?

1. Pokud si objednáš v restauraci foie gras, přinesou ti:

- kuřecí pečení na víně
- paštiku z husích či kachních jater
- žabí stehýnka

2. Crème brûlée známe asi všichni, ale víš, z čeho se vyrábí?

- základem jsou žloutky, zkaramelizovaný cukr a smetana
- ze smetany, vaječného likéru a karamelu
- z bílku, muškátového oříšku a tučného sýra

3. Když uvidíš na jídelním lístku pochutinu crêpe, naservírují ti:

- delikátní kroužky jablek ve smetaně
- tradiční kynuté koláčky

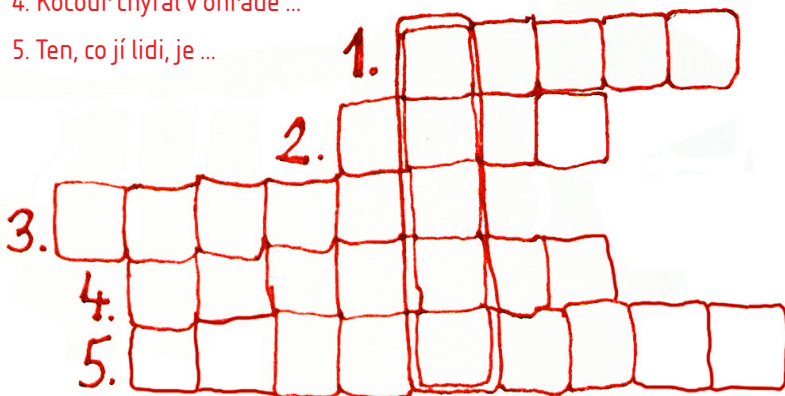
1. Kocour v botách požadoval po svém pánovi dvě věci. Pár nových bot a ...

2. Když se hrabě koupal v řece, kocour schoval jeho ... opodál.

3. Ten, co mele obilí, je ...

4. Kocour chytal v ohradě ...

5. Ten, co jí lidi, je ...

Řešení: 1) pytel, 2) šaty, 3) mlynář, 4) králíky,
5) lidožrout
Tajenka: Paříž

PRACOVNÍ KARTA 4

Práce s jazykem:

- Hravá francouzština

Francouzština patří do skupiny takzvaných románských jazyků a jako úřední jazyk se používá například ve Francii, Belgii, Švýcarsku, Kanadě a některých afrických zemích. Velká část mezinárodních slov pochází právě z francouzštiny, neboť skoro polovina slov v dnešní angličtině má francouzský, respektive latinský původ. Francouzština je tradičně jazykem diplomatů, ačkoli její celosvětový význam ve srovnání s angličtinou klesá.

Francouzština se píše latinkou s diakritickými znaménky, takzvanými akcenty, a v běžné podobě využívá přibližně 32 000 slov. Ve slovnících bychom jich však našli až třikrát více.

Francouzština je jazyk, který nám zní velmi melodicky, ale ti, kdo se francouzsky učí, vědí, že francouzský pravopis je komplikovaný. Problém tkví totiž v tom, že vyslovíme něco jiného, než napíšeme (tzv. fonetická redukce).

- Nauč se pár základních frází.

Jak se máš?	[komó sa va]	Comment ça va?
Jak se jmenuješ?	[komó tü tapel]	Comment tu t'appelles?
Odkud jsi?	[dü vjé tü]	D'où viens tu?
Kde bydlíš?	[u eske tü abít]	Où est-ce que tu habites?
Mám se dobře.	[sa va bjé]	Ça va bien.
Jmenuju se...	[ž mapel...]	Je m'appelle...
Bydlím v Praze.	[žabit a Prág]	J'habite à Prague.
Jsem z České republiky.	[ž vjé d la republik ček]	Je viens de la République tchèque.

- Zkus si rychle za sebou říct francouzské jazykolamy neboli virelangues.

1) As tu été à Tahiti?

[a tu été a taiti]

Byl/a jsi na Tahiti?

2) Un chasseur sachant chasser doit savoir chasser sans son chien.

[é šasér sašá šaser dua savuar šaser sá só šjé]

Lovec, který umí lovit, musí umět lovit bez svého psa.

3) Son chat chante sa chanson.

[só ša šant sa šansó]

Jeho kočka zpívá svou písničku.

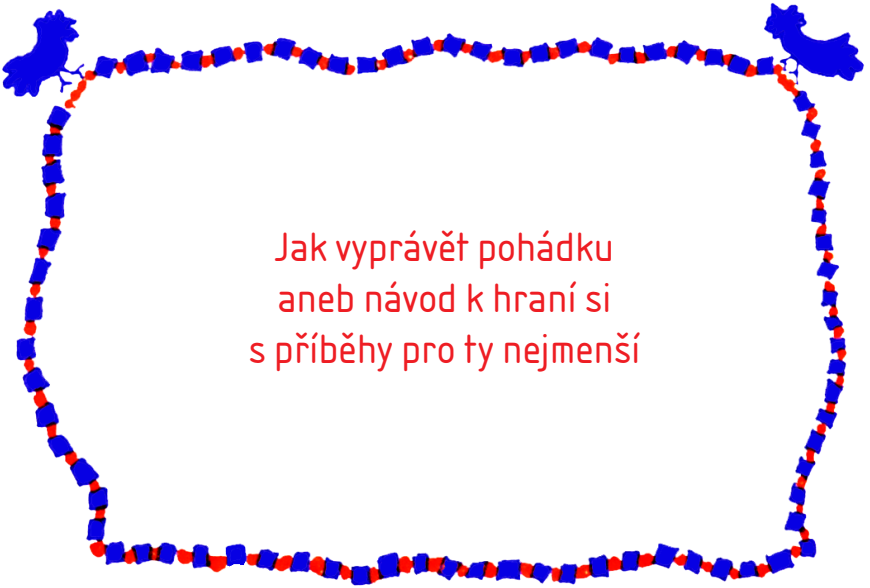
- Zkus spojit zapsaná slova s jejich výslovností a počítej, kolik písmenek napíšeme a kolik písmenek vyslovíme.

SLOVO	KOLIK MÁ PÍSMENEK?	VÝSLOVNOST	KOLIK ŘEKNEME PÍSMENEK
Fille (holka)		[ekol]	
Garçon (kluk)		[šjé]	
Lait (mléko)		[fij]	
Pain (chleba)		[mezó]	
Chien (pes)		[le]	
Chat (kočka)		[gaRsó]	
Ecole (škola)		[pé]	
Maison (dům)		[ša]	

MAPA SVĚTA FRANCIE

Jak vyprávět pohádku
aneb návod k hraní si
s příběhy pro ty nejmenší

- 1) Čti hodně pohádek, aby se ti ukázala ta pravá, která se chce nechat od tebe vyprávět (jako první).
- 2) Pohádku si pozorně přečti a přemýšlej nad tím, co se v ní stalo a o čem vlastně byla.
- 3) Přečti pohádku kamarádům a zeptej se jich, o čem podle nich je. Můžeš si tak porovnat, jestli jí všichni rozumíte stejně, anebo spolu s kamarády přemýšlejte o tom, o čem je pohádka pro každého z vás jednotlivě a co se vám na ní líbí všem společně.
- 4) Napiš si na lísteček, co nejdůležitějšího na pohádce jste s kamarády našli a další objevy, na které jste společně přišli, to bude tvá cesta, jak pohádku vyprávět dalším, už totiž víš o čem je jak pro tebe, tak pro tvé nejbližší.
- 5) Přečti si pohádku znovu a měj radost, že je tam všechno to, co jste našli s kamarády. Když budeš radostně vyprávět, všichni tě budou radostně i poslouchat.
- 6) Přečti si pohádku nahlas a měň hlasy všech postav, které se v příběhu ukážou. Můžeš dělat všechno, co chceš, jen aby tě to bavilo - zahraj si na hrdiny ze své pohádky.
- 7) Trénuj si, jak asi mluví princ, princezna nebo jak šlehá plameny drak a jak u toho asi vypadají.
- 8) Převyprávěj pohádku svými slovy nejlepšímu kamarádovi, kamarádce nebo rodičům a hraj u toho všechny hrdiny, které už dobře znáš a umíš je napodobit. Bavilo je to? Byla to legrace?
- 9) Převyprávěj si pohádku před usnutím a nezapomeň na nic důležitého z příběhu, ale ani na hraní všech princů a princezen.
- 10) Když se ráno probudíš a těšíš se, že budeš zase vyprávět pohádku, tak je z tebe vypravěč a honem pospíchej ji vyprávět a číst zase další!

Storytelling o.s.

autorka textu
Barbora Schneiderová
ředitelka Storytelling o. s.
www.story-telling.cz

InBáze, z. s.

Posláním InBáze je pomáhat cizincům a jejich rodinám v životě v České republice a vytvářet bezpečný a otevřený prostor k vzájemnému poznávání a porozumění odlišných kultur.

InBáze nabízí cizincům sociální, právní a psychologické poradenství, komunitní programy, volnočasové aktivity pro děti a mládež. Dále vzdělávací programy pro děti a žáky ve školách a semináře pro pedagogy. Vedle toho InBáze pořádá množství akcí veřejnost - např. interkulturní festival RefuFest.

Dětské programy InBáze

Programy pro školy

InBáze nabízí školám realizaci Bedýnek příběhů přímo na mateřských školách a základních školách 1. stupně. Dále nabízí vzdělávací programy i pro 2. stupeň základních škol a pro střední školy i semináře pro pedagogy.

Programy pro veřejnost

Ve veřejných institucích (jako je například Městská knihovna v Praze) pořádá InBáze tvořivé dílny Bedýnky příběhů pro veřejnost. Tyto dílny a kurzy jsou určeny rodinám s dětmi ve věku 5-11 let.

Programy pro děti cizinců

InBáze pořádá pro děti návštěvy kulturních akcí, oslavy svátků, výtvarné dílny, workshopy, výlety, exkurze, víkendové pobyty a letní tábory. Dětem InBáze navíc nabízí výtvarný ateliér a interkulturní kluby. Vedle volnočasových aktivit mohou děti využít nabídky doučování a výuky češtiny.

Více informací naleznete na www.inbaze.cz.

AUTORSKÝ TÝM:

Bedýnky příběhů vydala organizace InBáze, z.s. v rámci projektů MŠMT Podpora pedagogických pracovníků v InBázi 2019 a MŠMT InBáze dětem a pedagogům 2019.

Autorky námětu: Petra Holubářová, Lucie Machová

Autorky metodiky: Magdalena Koubová, Victoria Golovinova

Obsahová a jazyková korektura: Petra Holubářová, Hana Mlynářová

Garant pro jazykovou část: Karolína Dohnalová

Autorka manuálu "Jak vyprávět pohádku": Barbora Schneiderová
z organizace Storytelling, o.p.s.

Legerova 50, 120 00 Praha 2

www.inbaze.cz

www.facebook.com/InBaze

Praha 2019

Realizace projektu byla podpořena Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v rámci podpory vzdělávání v regionálním školství v roce 2019.

